

סקירה כללית

דגשים מרכזיים

- ירידה משמעותית באלימות ישראלית פלסטינית ובמספר הנפגעים ממנה ברחבי השטח הפלסטיני הכבוש במחצית הראשונה של 2015, לעומת ששת החודשים שקדמו לה.
- סכנה מוגברת של הריסה ועקירה בכפייה בשתי קהילות רועים בשטח C של הגדה המערבית.
- יותר מ-275 אלף פלסטינים הורשו להיכנס לירושלים המזרחית לתפילות יום שישי של חודש הרמדאן; הגבלות מסוימות הוחזרו לתוקפן בעקבות התקפות שביצעו פלסטינים.

תוכן העניינים

ירידה במספר האזרחים שנפגעו ביוני ובמחצית הראשונה של 2015.....	3
הקלות זמניות בהגבלות הגישה במשך הרמדאן.....	6
כעבור שנה, הניצולים בעזה מתקשים להתמודד עם האובדן.....	8
טיפול בחוסר ביטחון תזונתי בקרב רועים בשטח C של הגדה המערבית.....	11
הקרו ההומניטרית המשותפת מספקת 2.5 מיליון דולר לתמיכה במענים הומניטריים קריטיים.....	13

בחלוף שנה, תושבי עזה מתקשים להתמודד עם האובדן

ביולי מלאה שנה לפרוץ מעשי האיבה ברצועת עזה ובישראל, שגרמו להרג אזרחים ולהרס בתים בהיקפים חסרי תקדים בקרב הפלסטינים. כעבור שנה, רוב תושבי עזה עדיין מתקשים להתמודד עם האובדן העצום, ומנסים לשקם את חייהם. גיליון זה של המעקב ההומניטרי מביא את סיפורו של של עלא בן ה־19, ממחנה הפליטים גיבאליה, שניצל ממוות במתקפה אווירית שבה נהרגה כל משפחתו, 11 נפשות, במבנה שאליו עברו. במהלך מעשי האיבה איבדו לפחות 142 משפחות פלסטיניות שלושה או יותר בני משפחה באותה תקרית - בסך הכול 742 הרוגים.

מאז הפסקת האש הזמנית מ־26 באוגוסט 2014 פחתה בהדרגה האלימות ברחבי השטח הפלסטיני הכבוש. מספר הנפגעים הפלסטינים והישראלים במחצית הראשונה של 2015 היה נמוך משמעותית ממספרם בששת החודשים שקדמו לכך, גם כשאין

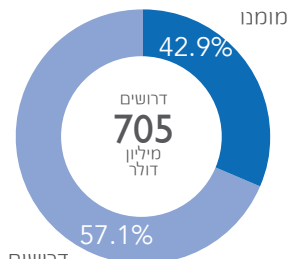
נתונים לחודש יוני 2015

3	אזרחים פלסטינים שנהרגו (כתוצאה ישירה של הסכסוך)
68	אזרחים פלסטינים שנפגעו (כתוצאה ישירה של הסכסוך)
47	מבנים שנהרסו בגדה המערבית
31	בני אדם שנעקרו בגדה המערבית

תוכנית המענה האסטרטגית 2015

705 מיליון דרושים (דולר ארה"ב)

42.9% מומנו

דרושות שלא נענו

צילום: משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים

מחסום גילה, פלסטינים נכנסים לירושלים המזרחית לתפילת יום שישי של חודש הרמדאן, 3 ביולי

* נוכח הבדלים בתקופות הנסקרות בדיווחים השונים, החל בחודש יולי 2015, שם החודש המצוין בכותרת דוח המעקב ההומניטרי משקף את מועד הוצאתו ולא את התקופה הנסקרת בתוכן הדוח.

Scan it!
with QR reader App

מביאים בחשבון את מעשי האיבה בעזה. ביוני 2015 תועד מספר הפצועים הפלסטינים הנמוך ביותר זה למעלה משלוש שנים. עם זאת, בהיעדר הפסקת אש קבועה בין ישראל לחמאס, ולאור הקיפאון כמשא ומתן המדיני להשגת הסכם שלום שישים קץ לכיבוש רב השנים, נותר המצב שבירי מעצם טיבו והסכנה שיפרוץ סבב אלימות חדש מרחפת ללא הרף.

את המצב שבירי מחריפים הקצב האיטי של השיקום והתנאים הסוציו-כלכליים הקשים במובלעת החוף. כ־100 אלף בני אדם שבתייהם נהרסו או ניזוקו קשות עדיין עקורים, רובם בתנאים מסוכנים ולא יציבים. ביולי, אחרי חודשים של עיכוב, הגיעו הרשויות הישראליות והפלסטיניות להסכם בדבר מנגנון חדש שיאפשר יבוא של חומרי בניין מוגבלים לעזה, לשיקומם של בתים שנהרסו כליל. כתוצאה מכך ניתן יהיה להתחיל בשטח את מיזם הדיור הראשון לשיכון של כאלף משפחות עקורות. עם זאת, פערי מימון עצומים עלולים לעכב את השקתם של מיזמים נוספים.

בגדה המערבית, הגבלות ישראליות על שימוש פלסטינים באדמה בשטח C, והפגיעה בחוסנם הנובעת מכך, ממשיכות להוות גורם משמעותי למתיחות. במהלך חודש יולי גברו האיומים בהריסות ובעקירה בכפייה של שתי קהילות רועים בשטח C: סוסיא בנפת חברון ואבו נוואר בפריפריה הירושלמית. איומים אלה, שעד עתה טרם מומשו, הולידו מעורבות של מדינות רבות החברות באו"ם ושל בעלי עניין אחרים. ארגונים הומניטריים ממשיכים להושיט תמיכה קריטית לביצור חוסנם של כ־30 אלף הפלסטינים החיים בקהילות רועים בשטח C, לרבות חלוקה שוטפת של סיוע במזון, כמתואר בגיליון זה של המעקב ההומניטרי.

באירוע נוסף החודש, גם הוא בשטח C, אישרו הרשויות הישראליות תוכניות לבנייתן של יותר מ־900 יחידות דיור חדשות בהתנחלויות, שהן בלתי חוקיות מתוקף המשפט הבינלאומי. יתרה מכך, על פי דיווחים באמצעי התקשורת, בעקבות יישומה של פסיקת בג"ץ הישראלי המורה על הריסתם של שני מבנים שהוקמו בלי היתר על אדמה פרטית פלסטינית בהתנחלות בית אל, החליט ראש ממשלת ישראל לקדם את אישורן של 300 יחידות דיור בהתנחלות זו ושל 500 יחידות נוספות בירושלים המזרחית, כפי שדווח באמצעי התקשורת.

בהתפתחות חיובית, במהלך חודש הרמדאן הקלו הרשויות הישראליות את ההגבלות על תנועת פלסטינים בתוך השטח הפלסטיני הכבוש, לרבות ירושלים המזרחית, ובין השטח הפלסטיני הכבוש לבין ישראל. לאמצעים אלה נודעה השפעה חיובית על זכותם של פלסטינים לחופש התנועה, לחופש הפולחן ולחיי משפחה. כמה מהקלות גישה אלה בוטלו באופן הדרגתי בתגובה על מספר מתקפות פלסטיניות, והדבר עורר חששות בדבר עונשים קולקטיביים המושטים על כלל האוכלוסייה.

בביקורו הראשון ברצועת עזה הדגיש רוברט פייפר, המתאם ההומניטרי החדש בשטח הפלסטיני הכבוש, כמה דחוף הצורך להאיץ את השיקום. הוא הפציר במדינות החברות באו"ם לשלם את הכספים שהתחייבו לתת, וקרא לרשויות הישראליות לבחון מחדש את הגבלות הייבוא הקיימות. "יש לחלץ את הפלסטינים בעזה מסבב זה של משבר, המנציח את עצמו", אמר פייפר. המתאם ההומניטרי אף ביקר ביישוב הפלסטיני סוסיא שבגדה המערבית, והדגיש כי "המשפט ההומניטרי הבינלאומי אוסר על הרס רכוש פרטי בשטח

במהלך חודש יולי, התגברות האיומים בהריסות ובעקירה בכפייה של שתי קהילות רועים בשטח C - סוסיא בנפת חברון ואבו נוואר בפריפריה הירושלמית - יצרה מעורבות של מדינות רבות החברות באו"ם ובעלי עניין אחרים.

כבוש, נוקרא] לרשויות הישראליות להקפיא את כל ההריסות של מבנים פלסטיניים בשטח C ולספק לתושביו משטר היתרים שיאפשר להם למצוא מענה לצורכיהם.

ירידה במספר האזרחים שנפגעו ביוני ובמחצית הראשונה של 2015

נמשכים החששות בדבר השימוש בתחמושת חיה לפיזור הפגנות

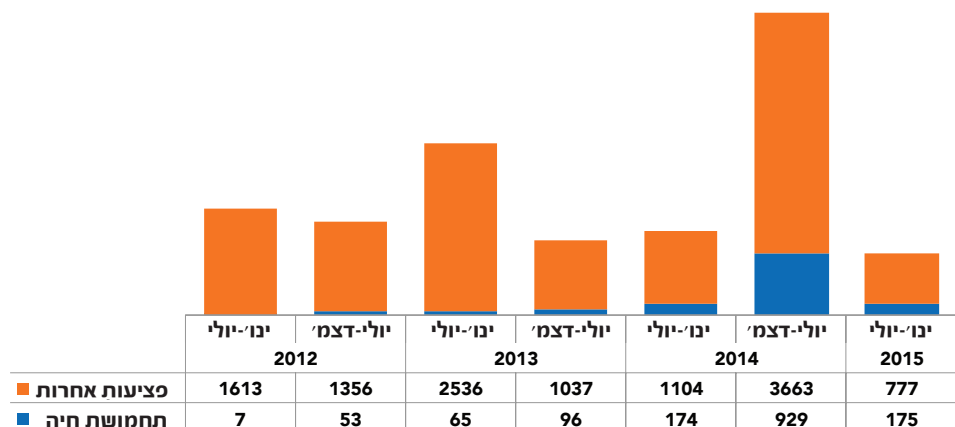
ביוני הרגו כוחות ישראליים שלושה אזרחים פלסטינים ופצעו 66 אחרים, בעימותים ובתקריות אחרות ברחבי השטח הפלסטיני הכבוש. התקריות שבהן נפגעו ההרוגים ו-58 מהפצועים תועדו בגדה המערבית. באותה תקופה הרגו פלסטינים שני אזרחים ישראלים ופצעו תשעה אחרים, וכן חמישה אנשי כוחות ישראליים.¹ למרות העלייה היחסית במספר התקריות הקטלניות, בחודש יוני היה מספר הפצועים הפלסטינים בשטח הפלסטיני הכבוש הנמוך ביותר מאז ינואר 2012.

כל שלושת ההרוגים הפלסטינים נהרגו מתחמושת חיה: גבר בן 23 נורה במהלך מבצע חיפוש ומעצר במחנה הפליטים ג'נין; גבר בן 22 נורה בתחמושת חיה במהלך עימותים בכפר כפר מאלכ (נפת רמאללה); ופלסטיני בן 23 נהרג במחסום חמרה (נפת שכם). לדברי מקורות צבאיים ישראליים שצוטטו באמצעי התקשורת, שניים מההרוגים נפגעו בעת שניסו להשליך בקבוקי תבערה, ואילו השלישי פתח באש על חיילים.

מרבית הפצועים בגדה המערבית נפגעו בתקריות בנפות ירושלים ורמאללה, בעיקר במהלך עימותים סביב יידי אבנים על כוחות ישראליים, ובהפגנות שבועיות בכפר קדום שבנפת קלקיליה. כן נפצעו שמונה פלסטינים בשטחים שהגישה אליהם מוגבלת לאורך גדר המערכת בין רצועת עזה לישראל.

שני ישראלים נהרגו מאש חיה פלסטינית: האחד נורה באזור ליד הכפר דיר אבזיע (נפת רמאללה), והשני נורה בכביש ליד מאחז באזור שכם. ארבעה ישראלים נוספים נפצעו מאש פלסטינית בשתי תקריות נפרדות. כוחות ישראליים עצרו מספר חשודים פלסטיניים

פצועים פלסטינים מידי כוחות ישראליים בגדה המערבית, תחמושת חיה לעומת פציעות אחרות

בגדה המערבית, במחצית הראשונה של 2015, ירו כוחות ישראליים למוות כ-13 אזרחים פלסטינים בסך הכול, שניים מהם ילדים. נתון זה מהווה ירידה לעומת 38 הרוגים, שמונה מהם ילדים, שתועדו במחצית השנייה של 2014.

בקשר לתקריות אלה. חמישה אזרחים ישראלים נוספים ושני אנשי כוחות ישראלים נפצעו בתקריות יידוי אבנים. בנוסף נפצעו בחודש יוני שני ישראלים בשתי תקריות דקירה.³

מספר נמוך יותר של אזרחים שנפגעו במחצית הראשונה של 2015

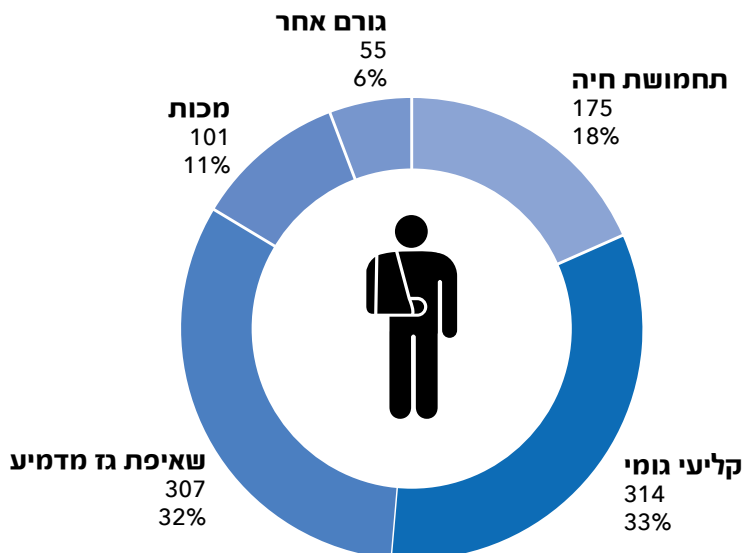
בסך הכול, במחצית הראשונה של 2015 ניכרה ירידה משמעותית באלימות בין ישראלים פלסטינים, וכתוצאה מכך במספר הנפגעים ברחבי השטח הפלסטיני הכבוש, לעומת ששת החודשים שקדמו לה. ירידה זו נותרת משמעותית גם אם אין מביאים בחשבון את הנפגעים בעזה במהלך ההסלמה בקיץ.

בגדה המערבית, במחצית הראשונה של 2015, ירו כוחות ישראלים למוות כ־13 אזרחים פלסטינים בסך הכול, שניים מהם ילדים. נתון זה מהווה ירידה לעומת 38 הרגים, שמונה מהם ילדים, שתועדו במחצית השנייה של 2014. כל ההרוגים הפלסטינים השנה, מלבד אחד, היו גברים בגילים שבין 17 ל־27, למעט אדם בן 41 שנורה בירושלים המזרחית אחרי שדרס קבוצת שוטרים ישראלים ממשמר הגבול. ארבעה מההרוגים הפלסטינים נפגעו במהלך תגובות לדקירתם של אנשי כוחות ישראליים; שלושה אחרים נהרגו במהלך עימותים בעקבות יידוי אבנים על כוחות ישראליים; נער בן 17 נורה בעת שלכאורה ניסה לגנוב מכונית; ויתר ההרוגים נפגעו בנסיבות אחרות.

במהלך תקופה בת שישה חודשים פצעו כוחות ישראלים בסך הכול 952 פלסטינים, 20% מהנתון המקביל במחצית השנייה של 2014 (4,592 פצועים פלסטינים). תקופה זו של סוף 2014 התאפיינה במתיחות מוגברת במהלך מבצעים צבאיים ישראלים נרחבים, בעקבות חטיפתם והריגתם של שלושה צעירים ישראלים בידי פלסטינים; החטיפה והשריפה בחיים של ילד פלסטיני בידי ישראלים; מעשי האיבה בעזה ובישראל; וחששות מפני שינויים בסטטוס קוו במתחם הר הבית / מסגד אל-אקצא.

מאז תחילת 2015 פצעו כוחות ישראליים בסך הכול 952 פלסטינים, 20% מהנתון המקביל במחצית השנייה של 2014. התקופה בסוף שנת 2014 התאפיינה במתיחות מוגברת, שפחתה השנה במידה מרובה.

פצועים פלסטינים בגדה המערבית על פי סוגי נשק, ינואר-יוני 2015

ב־3 ביולי 2015 ירה מפקד חטיבה ישראלי למוות בפלסטיני בן 17 ליד מחסום קלנדיה (נפת ירושלים). הצהרות ראשוניות של הרשויות הישראליות הצדיקו את הטיפול בתקרית לנוכח "סכנת מוות ממשית". אלא שצילומי וידיאו שפרסם ארגון "בצלם" מצביעים על כך שבעת שנורה נמלט הצעיר, ולא היווה כל סכנה.² על פי דיווחים, המשטרה הצבאית הישראלית פתחה בחקירה פלילית של התקרית.

ברצועת עזה תועד במחצית הראשונה של 2015 הרוג אחד מידי כוחות ישראליים: ב־25 במרס נורה למוות דייג בן 32 בעת שעל פי דיווחים עסק בדיג במרחק כחמישה מיילים ימיים מחוף עזה, במרחק כמעט קילומטר מהגדר הצפונית עם ישראל. באותה תקופה תועדו 47 אזרחים פלסטינים שנפצעו בשטחים שהגישה אליהם מוגבלת ביבשה ובים, נתון המהווה ירידה לעומת 54 פצועים בתקופה שמאז הפסקת האש באוגוסט עד סוף שנת 2014.

ירידה כללית ניכרה גם במספר הנפגעים הישראלים מידי פלסטינים. בששת החודשים הראשונים של 2015 נהרגו שלושה ישראלים ו־43 נוספים נפצעו, לעומת 12 הרוגים (בהם 11 אזרחים, ארבעה מהם ילדים) ו־104 פצועים בתקופה שלאחר הפסקת האש ב־2014. רוב הפצועים הישראלים (29) נפצעו בתקריות יידי אבנים, ואחריהם חמישה בתקריות דקירה וארבעה בתקריות ירי.

מגמה זו עולה בקנה אחד עם דיווחי השב"כ הישראלי על ירידה במספר המתקפות שביצעו פלסטינים נגד אזרחים ואנשי כוחות ביטחון ישראליים, מממוצע חודשי של 160 בין ספטמבר לדצמבר 2014, ל־117 בין ינואר ליוני 2015.⁴

שיעור הנפגעים מתחמושת חיה נותר גבוה למרות הרגיעה היחסית

למרות הרגיעה היחסית והירידה הכוללת במספר הנפגעים, שיעור הפגיעות שנגרמו מתחמושת חיה במחצית הראשונה של 2015 היה 18%, כמעט זהה לשיעורן במחצית השנייה של 2014 - 20%. רוב הפגיעות הללו נגרמו במהלך פיזור הפגנות, בעיקר הפגנות ועימותים סביב יידי אבנים על כוחות ישראליים, והדבר המעוררת חשש בדבר שימוש מופרז בכוח.⁵

ועדת החקירה העצמאית שמינתה מועצת זכויות האדם לבדוק את האירועים שהתרחשו בשטח הפלסטיני הכבוש בקיץ 2014 הדגישה חששות אלה. הוועדה ציינה כי "השימוש הנרחב בתחמושת חיה מעלה בהכרח את הסכנה למוות או לפגיעה קשה. השימוש בנשק חם כנגד מי שאינם מהווים סכנת חיים או פגיעה קשה הוא הפרה של האיסור על נטילה שרירותית של חיי אדם, ועלול להוות - על פי הנסיבות - הריגה מכוונת."⁶

למרות הירידה במספר הנפגעים, שיעור הפגיעות שנגרמו מתחמושת חיה היה כמעט זהה לשיעורן במחצית השנייה של 2014. רוב הפגיעות הללו נגרמו במצבי פיזור הפגנות, והדבר מעורר חשש בדבר שימוש מופרז בכוח.

הקלות זמניות בהגבלות הגישה במשך הרמדאן

הגבלות מסוימות חודשו לאחר מתקפות שביצעו פלסטינים

בחודש הרמדאן, שהחל ב־18 ביוני, החילו הרשויות הישראליות הקלות מסוימות בהגבלות על תנועת פלסטינים בתוך השטח הפלסטיני הכבוש, לרבות ירושלים המזרחית, ובין השטח הפלסטיני הכבוש וישראל. לאמצעים אלה נודעה השפעה חיובית על זכותם של פלסטינים לחופש התנועה, חופש הפולחן ולחיי משפחה. יחד עם זאת, בתגובה על שורה של מתקפות פלסטיניות (ראו פרק ירידה במספר הנפגעים) ביטלו הרשויות הישראליות בהדרגה כמה מההקלות הללו, וצעדים אלה עוררו חשש בדבר עונשים קולקטיביים.

עד לאחרונה נאסר על כל הפלסטינים בעלי תעודות זהות של הגדה המערבית להיכנס לירושלים המזרחית כל עוד לא השיגו היתר מיוחד לכך. בעלי היתרים יכולים להיכנס לעיר דרך ארבעה מחסומים לאורך גדר ההפרדה: קלנדיה, גילה, שועפאט וזייתון. במרס 2015 פטרו הרשויות הישראליות גברים בני יותר מ־55 ונשים בנות יותר מ־50, העוברים באחד המחסומים הללו אחרי השעה שמונה בבוקר, מהצורך בהיתר.

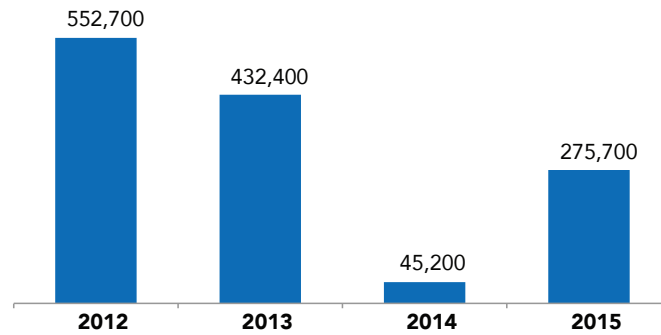
במהלך חודש הרמדאן, בימי שישי, הורחב הפטור מהדרישה להיתר וכלל גם פלסטינים בני יותר מ־40 או פחות מ־13 ופלסטיניות בכל הגילים, כדי לאפשר למספר רב יותר של בני אדם להשתתף בתפילות המסורתיות במסגד אל־אקצא. גברים בני 13 עד 40 היו זכאים להגיש בקשה להיתר. היתרים דומים הונפקו לכמה מאות פלסטינים מרצועת עזה. העוברים במחסומים עברו שתיים עד שלוש בדיקות וחיפושים בידי כוחות ישראליים.

על פי דיווחים, לפני חודש הרמדאן פנו הרשויות הישראליות לרשות הפלסטינית בהצעה שנוסעים יעלו על אוטובוסים בערים פלסטיניות וייסעו ישירות למסגד אל־אקצא, לאחר שאנשי הרשות הפלסטינית יבדקו את תעודות הזהות וההיתרים שלהם קודם לעלייה לאוטובוסים. בסופו של דבר לא יושמה ההצעה משום שהרשות הפלסטינית סירבה לכצע את הבדיקות הביטחוניות שביקשו הרשויות הישראליות.

בימי שישי בחודש הרמדאן היו פלסטינים בני יותר מ־40 או פחות מ־13 ופלסטיניות בכל הגילים פטורים מהדרישה להיתר גישה לירושלים המזרחית, כדי לאפשר למספר רב יותר של מאמינים להגיע למסגד אל־אקצא ולהשתתף בתפילות המסורתיות.

פלסטינים שנכנסו לירושלים המזרחית דרך מחסומים בארבעת ימי שישי של חודש הרמדאן

מקור: משרד מנהלת התיאום והקישור לירושלים

במהלך התקופה החילו הרשויות הישראליות גם הקלות בקריטריונים להנפקת היתרי גישה לירושלים המזרחית וישראל לכעלי תעודות זהות של הגדה המערבית, לצורך ביקורים משפחתיים; הקלות אלה כללו ביטול הדרישה ל"כרטיס מגנטי". כן הונפקו כמה מאות היתרים שאפשרו לפלסטינים לנסוע דרך נמל התעופה בן גוריון בישראל.

בעקבות התקפות שביצעו פלסטינים בימי שישי השלישי והרביעי בחודש הרמדאן, צמצמו הרשויות הישראליות את קריטריוני הגיל לפטור מהיתר גישה לירושלים המזרחית (גברים בני יותר מ־50 ונשים בנות יותר מ־30). כן ביטלו את כל ההיתרים שהונפקו לתושבי עזה והעיר סעיר (22,400 נפש) בנפת חברון, שבה התגורר מבצעה של אחת ההתקפות, ולנוסעים דרך שדה התעופה של ישראל. חרף זאת, לתושבי עזה הונפקו כ־800 היתרים כדי שיוכלו להשתתף בחגיגות ליל הגורל (ליילת אל־קדר) בירושלים המזרחית, ב־13 ביולי. חוסר בהירות סביב השינויים הללו והפצה לא מספקת של המידע הרלבנטי יצרו בלבול וחיכוכים עם כוחות ישראליים, וגרמו לכך שמאות בני אדם שהגיעו למחסומים בשני ימי השישי האחרונים של הרמדאן לא הורשו לעבור בהם.

בארבעת המחסומים המורשים עברו יותר מ־275 אלף בני אדם. הנתון הגבוה ביותר - 120 אלף איש - תועד ביום שישי השני בחודש, ובשלושת ימי השישי הנותרים היה היקף התנועה בין 50 אלף ל־56 אלף איש. נתונים אלה מייצגים אמנם עלייה גדולה לעומת רמדאן 2014, אך הם נמוכים מהנתונים בשנים 2012 ו־2013. רמדאן 2014 היה נקודת שיא במתיחות, בשל מעשי האיבה בעזה ומבצעים צבאיים ועימותים בגדה המערבית, לצד הגבלות חמורות על הגישה לירושלים המזרחית.

באירוע נוסף בחודש הרמדאן פתחו הרשויות הישראליות כביש המחבר את העיר חברון לעיירה הסמוכה, בני נעים (25,700 נפש), שהיה סגור מאז שנת 2000, לאחר תחילת האינתיפאדה השנייה. פתיחתו קיצרה את המרחק בין שני היישובים כמעט למחצית (מ־20 ל־11 ק"מ), הקלה את הגישה לשירותים ולמקומות עבודה וצמצמה את עלויות התובלה והלוגיסטיקה לעשרות מחצבות ובתי מלאכה לאבן הפועלים באזור.

חוסר בהירות סביב השינויים בהגבלות הגישה לירושלים המזרחית, והפצה לא מספקת של המידע הרלבנטי, יצרו בלבול וחיכוכים עם כוחות ישראליים, וגרמו לכך שמאות בני אדם שהגיעו למחסומים לא הורשו לעבור בהם.

כעבור שנה, הניצולים בעזה מתקשים להתמודד עם האובדן

עלא בלאטה: הניצול היחיד ממשפחתו הקרובה

ביולי מלאה שנה לפרוץ מעשי האיבה ברצועת עזה ובישראל. למעשי האיבה נודעה השפעה הרסנית על האזרחים ברצועת עזה, לרבות מספר חסר תקדים של אזרחים שנפגעו ובתים שנהרסו. אחד ההיבטים הכאובים במיוחד של סכסוך זה היה מספרן הגדול של המשפחות שכמה מבניהן נהרגו: מידע שאסף משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים מצביע על כך ש־142 משפחות פלסטיניות שכלו שלושה או יותר מבניהן באותה תקרית, ובסך הכול 742 הרוגים. שנה חלפה, ורוב רוב תושבי רצועת עזה עדיין מתקשים להתמודד עם האובדן העצום שחוו, ומנסים לשקם את חייהם.

המקרה של בית משפחת בלאטה, מחנה הפליטים ג'באליה'

זמן קצר אחרי תחילתם של מעשי האיבה עברו נעים נסמי בלאטה בן ה־45 ומשפחתו להתגורר בביתו של אחיו, עבד אל־כרים, שהיה בנו מבטון ולא מאסבסט, ולכן נחשב בטוח יותר. ב־29 ביולי פגעו בביתו של עבדול־כרים מספר טילים אוויריים ישראלים, קרוב לוודאי חימוש מונחה מדויק, המצביע על כך שיתכן שהבית נבחר כמטרה לתקיפה ישירה. 11 מבני המשפחה נהרגו ו־41 אזרחים נוספים, בהם 17 ילדים וחמש נשים, נפצעו.

הנוהג לתקוף בנייני מגורים

ועדת החקירה הבלתי תלויה, שמועצת זכויות האדם של האו"ם מינתה לחקור הפרות לכאורה של המשפט הבינלאומי בסכסוך בקיץ 2014, פרסמה את הדוח שלה ב־15 ביוני.⁹ אחד הנהגים שאליהם מתייחס הדוח הוא בחירתם של נכסי מגורי פלסטיניים כמטרות לתקיפה, כמודגם במקרה של משפחת בלאטה.¹⁰

הוועדה חקרה 15 מקרים של תקיפות אוויריות נגד מבני מגורים, שבהן נהרגו בסך הכול 216 בני אדם, בהם 115 ילדים ו־50 נשים. לדברי הוועדה, העובדה שבכל המקרים האלה הופעלו כלי נשק מונחים מדויקים מצביעה על כך שכווננו נגד מטרות ספציפיות וגרמו להרס מוחלט או חלקי של בניינים שלמים. רבות מהתקריות התרחשו בשעות הערב או בשעות הבוקר המוקדמות שבהן מתכנסות משפחות לסעודות הרמדאן, או בלילה, כשאנשים ישנים. תזמון המתקפות הגביר את הסבירות לכך שבני אדם רבים, לעיתים קרובות משפחות שלמות, ישהו בבית.

בתשעה מ־15 המקרים שנבדקו מצאה הוועדה סימנים למטרות צבאיות אפשריות בתוך הבתים שנפגעו או בקרבתם, לרוב בני אדם ששהו בבניין או יכלו לשהות בו בעת שנפגע, כפי הנראה בשל זיקתם לכאורה למשטרה, לחמאס או לארגון חמוש. עם זאת, מאחר שהרשויות הישראליות לא שתפו עמה פעולה, לא יכלה הוועדה לקבוע מה היה המניע האמתי למתקפות. בשישה מקרים נוספים מצאה הוועדה מידע מועט, או שלא מצאה כל מידע זמין שיכול היה להסביר את המניע למתקפה. כל המקרים שנבדקו עוררו חששות בדבר הפרות אפשריות של עקרונות ההבחנה, המידתיות ונקיטת אמצעי הזהירות בעת תקיפה.

ממשלת ישראל הצדיקה את חוקיותו של נוהג זה בטענה כי "במקרים מסוימים, צה"ל - אחרי שנקט בכל אמצעי הזהירות הישימים וביצע אומדני היתכנות - תקף מטרות צבאיות שמוקמו בתוך מבני מגורים."¹¹ טענה זו מודגמת באמצעות תקיפה אווירית אחת שבוצעה ב־8 ביולי, שבה הותקף ביתו של מפקדו הצבאי של ארגון חמוש אחרי שצה"ל מצא כי "האתר שימש כאתר תכנון מבצעי, ומשום שכלי נשק במספר רב אוחסנו בו ויועדו לתקיפות נגד אזרחים ישראלים."²¹

מקרים שבדקה ועדת החקירה העצמאית, שבהם היוו בתי מגורים ברצועת עזה מטרה לתקיפות אוויריות ישראליות במעשי האיבה ב־2014, מעוררים חששות בדבר הפרות אפשריות של עקרונות ההבחנה, המידתיות ונקיטת אמצעי הזהירות בעת תקיפה.

במהלך מעשי האיבה התמקדו ארגונים להגנה על ילדים במתן סיוע פסיכו-חברתי מייד לילדים ומשפחות במצוקה. לאחר הפסקת האש עבר הדגש להתערבויות פסיכו-חברתיות ממוקדות ומוכנות יותר, על מנת לטפל ברמות העצמות של תסמינים הקשורים בדחק (סטרט) בקרב ילדים. אלה כללו מערכת הפניה משולבת למשפחות וילדים פגיעים, והכשרת עובדים סוציאליים לטיפול פרטני בילדים בסיכון. בין יולי 2014 ליולי 2015 שירתו אנשי קבוצות העבודה להגנה על ילדים ולתמיכה פסיכו-חברתית ולבריאות הנפש יותר מ-138 אלף ילדים באמצעות התערבויות פסיכו-חברתיות, כמעט 134 אלף ילדים באמצעות העלאת מודעות לנפלי מלחמה, ו-171 אלף ילדים באמצעות התערבויות אחרות הקשורות בהגנה על ילדים, שכללו יחסי גומלין ילד-קריירה, ניהול תיקים וחינוך לכישורי חיים. היום, כעבור שנה, מעריכים כי יותר מ-300 אלף ילדים ברצועת עזה עדיין זקוקים לתמיכה פסיכו-חברתית.

ניצולים אמרו שהמשפחה סיימה זמן קצר קודם לכן ארוחה ממושכת לרגל היום השני של חג שבירת הצום - עיד אלי-פיטר - וכי רוב בני המשפחה ישנו בעת המתקפה. ועדת החקירה העצמאית של האו"ם ציינה כי בכל האמור במקרה זה "הוועדה לא קיבלה כל מידע שיצביע על כך שבבית הייתה מטרה צבאית, ועד עתה לא מסר צה"ל כל הצהרה ביחס לתקרית. דומה שלא ניתנה כל התראה."⁸

נעים, אשתו סהא בת ה-42 ושש בנותיהם נהרגו במקום. בנם בן השמונה של בני הזוג מת בדרך לבית החולים. בנה בן השנה של אחת הבנות ובנו של עבד אל-כרים נהרגו גם הם. עלא בן ה-18, ששהה באותה עת מחוץ לבית, הוא הניצול היחיד מכל משפחתו הקרובה.

התמודדות עם האובדן

כעת, שנה לאחר מעשה, מתאר דודו של עלא, ג'מיל בלאטה, את המאורעות הטראומטיים ואת השנה מאז התקיפה שבה נהרגו אחיו ומשפחת אחיו. ג'מיל, העובד כנהג בשירות המועצה הבריטית, התעקש לספר את הסיפור באנגלית, כדי שעלא לא יבין, וכך לא יאלץ לחיות מחדש את הטראומה והאובדן וישאר ממוקד בעתיד.

ג'מיל נזכר כיצד מייד אחרי הפסקת האש עבר עלא לגור אצל דוד אחר, ושהה אצלו שלושה חודשים לפני שעבר לביתו של ג'מיל, שבו חש בנוח יותר בחברת דודנים בני

גילו. ממש לפני המלחמה סיים עלא את לימודיו התיכוניים. אביו רצה שימשיך בלימודיו, ועלא היה נחוש בדעתו לשפר את ציוניו ולהמשיך ישירות ללימודים אוניברסיטאיים. בשנה שעברה נרשם לשני קורסים, אבל לא הצליח להשלים אותם. עלא מתכנן להירשם לאוניברסיטה בספטמבר, ללימודי תעודה שיאפשרו לו, אם ציוניו בהם יהיו גבוהים דיים, להמשיך ללימודי תואר ראשון.

עלא וג'מיל בלאטה, מחנה הפליטים ג'באליה, יולי 2015.

ליותר מ-138 אלף ילדים בעזה ניתנו התערבויות פסיכו-חברתיות. עלא לא קיבל כל סיוע כזה, משום שהוא בן יותר מ-18.

לאחר מעשי האיבה ב־2014 הקים הצבא הישראלי מנגנון מטכ"לי לבירור עובדות, לבדיקה וחקירה של "תקריות חריגות" במהלך המבצע הצבאי בעזה. על סמך הממצאים מחליט הפרקליט הצבאי הראשי (פצ"ר) על המשך הטיפול במקרים. על פי מידע ישראלי רשמי שפורסם ביוני 2015, קיבל מנגנון הבירור המטכ"לי האשמות הנוגעות ל־190 מקרים, ש־105 מהם נבדקו ומסקנות הבדיקה הוגשו לפצ"ר. לאחר בדיקה החליט הפצ"ר לסגור 19 מהתיקים הללו בלי לפתוח בחקירה פלילית והפנה שבעה מקרים לחקירה. ב־15 מקרים נוספים שבהם הצביעה ההאשמה הראשונית על חשד סביר לעבירה פלילית, הורה הפצ"ר לפתוח בחקירה פלילית בלא בדיקה מוקדמת של מנגנון הבירור המטכ"לי. באחד המקרים הללו הושלמה החקירה והובילה להגשת כתב אישום נגד שלושה חיילים, שנחשדו בכיזת 2,420 ש"ח ממשפחה פלסטינית. הדוח שפרסם הפצ"ר לאחרונה אינו מכיל מידע כלשהו על המקרה של משפחת בלאטה.

לאחרונה קיבלה המשפחה, מוועדה לתמיכה בניצולים במימון איחוד האמירויות הערביות, 5,000 דולר עבור כל בן משפחה שנהרג בתקרית. מלבד תשלום זה וחלוקת המזון הקבועות של סוכנות האו"ם לסעד ולתעסוקה (אונר"א), קונן הדוד על כך שיעלא לא קיבל שום תמיכה פסיכולוגית, וגם אנחנו לא. זאת משום שהסוכנויות המתמחות בהתערבויות פסיכו־חברתיות (ראו מסגרת להלן) מעניקות קדימות לילדים. בעקבות ראיון זה הופנה המקרה של עלא לשירותים הפסיכו־חברתיים של אונר"א, להמשך מעקב.

כיום, בסיועו של דודו, עלא משקם את הבית שבו התגוררה משפחתו ובונה אותו בבטון במקום באסבסט - הסיבה שבגינה עזבה המשפחה את הבית לפני שנה, בחיפוש אחר מקום מבטחים. לאחרונה התארס עלא עם נערה בת 16 מג'באליה, והזוג הצעיר יינשא השנה. הם מקווים לסיים את בניית הבית בחודש הבא, כדי שעלא וכלתו יוכלו לפתוח בו דף חדש. כשנשאל על תקוותיו לעתיד אמר עלא, בחיוך ביישני, "אני מצפה לחיי הנישואין."

משחק כדורגל לזכר נעים בלאטה, מבאליה

דודו ודודניו של עלא מקווים להזדמנויות תעסוקתיות. "המצב כאן בלתי אפשרי", אמר ג'מיל. "אחד הבנים סיים לימודי תואר ראשון בסיעוד ב־2007 והוא עדיין מחוסר עבודה. השני סיים לימודי תואר ראשון בטכנולוגיית מידע ב־2008 וגם הוא מובטל. לבני הבכור תואר שני והוא עובד כמורה לערבית. הוא עובד ציבור המועסק בבית ספר ממשלתי, היחיד שיש לו עבודה. אנו מקווים שהמצב ישתפר ושעלא יוכל למצוא בעתיד עבודה ולחיות חיים ראויים."

נכון לעכשיו מבלה עלא את רוב זמנו בחברת ידידים ודודנים. בחודש הרמדאן נערכה במחנה שורה של משחקי כדורגל, שהמשתתפים בהם לבשו חולצות ועליהן השם נעים, לזכר אביו של עלא.

"אני מצפה לחיי הנישואין,"
אמר עלא בחיוך ביישני כשנשאל
על תקוותיו לעתיד.

טיפול בחוסר ביטחון תזונתי בקרב רועים בשטח C של הגדה המערבית

סיוע במזון מאפשר לקהילות להימנע משימוש במנגנוני התמודדות שליליים

מאז 2009 סיפקו תוכנית המזון העולמית ואונר"א באופן שוטף סיוע במזון ליותר מ-30 אלף בדואים ורועים אחרים החיים ב-183 אתרי מגורים ברחבי שטח של הגדה המערבית.⁵¹ מוטבים אלה נמנים עם הפלסטינים העניים והחלשים ביותר, שחלק מהקהילות שבהן הם חיים מצויות בסכנת העברה בכפייה. התוכנית שואפת להבטיח מענה לצורכי המזון הבסיסיים שלהם, וכן תורמת לבניית חוסן הקהילה.

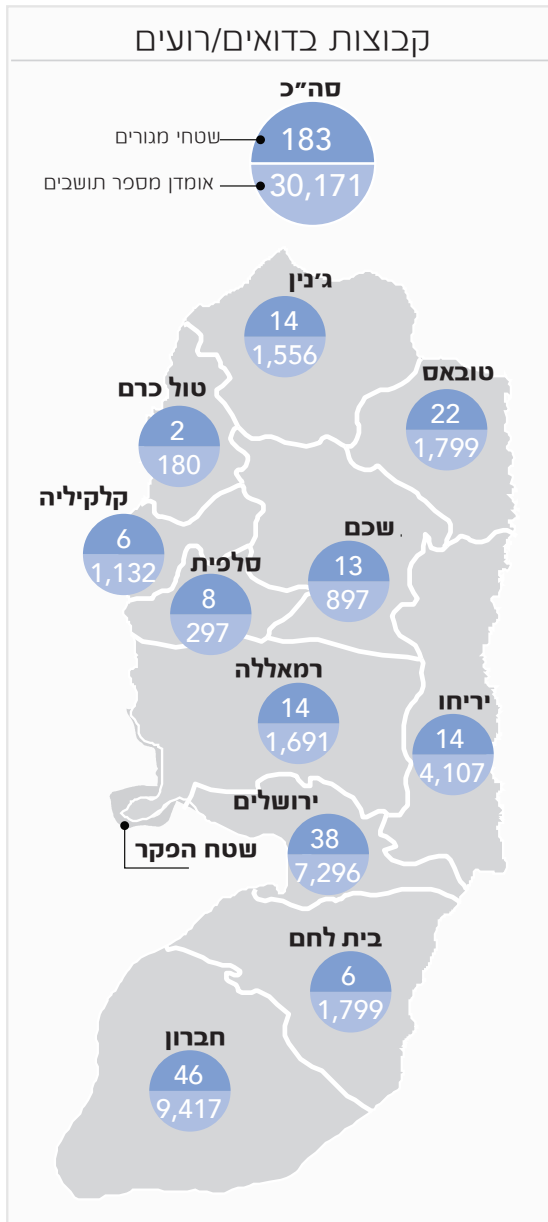
חלוקת המזון מתבצעת מדי שלושה חודשים: תוכנית המזון העולמית ממונה על רכישת המזון ואונר"א על הלוגיסטיקה. חבילות המזון כוללות מוצרי יסוד כמו קמח חיטה מועשר, שמן צמחי וגרגרי חמוס או עדשים. שתי הסוכנויות מנהלות מעקב משותף ומדווחות על התוכנית, המהווה חלק מתוכנית המענה האסטרטגי לשטח הפלסטיני הכבוש לשנת

2015, באמצעות כוח המשימה לענייני ביטחון תזונתי.⁵² ב-2014 וב-2015 התאפשרה תוכנית זו הודות לתורמים רב-צדדיים ובתמיכתן של קנדה, יפן, בלגיה ושווייץ.

קהילות בסכנת עקירה בכפייה

נהגים ישראלים שונים הפוגעים בקהילות בדואים וקהילות רועים אחרות בשטח C יצרו סביבה כופה הפוגעת בביטחון התזונתי של התושבים ודוחקת את רגליהם. נהגים אלה כוללים הגבלות על הגישה לשטחי מרעה ולשווקים; מניעת גישה לתשתיות בסיסיות; סירוב לבקשות להיתרי בנייה; והריסה או איום בהריסה של בתים, בתי ספר ומחסים לבעלי חיים. במחצית הראשונה של 2015 הרסו הרשויות הישראליות 159 מבנים הממוקמים ב-15 קהילות רועים ברחבי שטח C, בנימוק שנבנו בלא היתרי בנייה; הריסות אלה מהוות כמעט שני שלישים מכלל ההריסות בשטח C בתקופה זו.⁵³

כ-7,000 בדואים השוכנים ב-46 אתרי מגורים בגבעות שממזרח לירושלים ובמרכז הגדה המערבית חיים בצלה של

המידע על תוכנית הסיוע במזון במאמר זה נמסר על ידי תוכנית המזון העולמית ואונר"א

נהגים שונים הפוגעים בקהילות בדואיות וקהילות רועים אחרות בשטח C יצרו סביבה כופה הפוגעת בביטחון התזונתי ודוחקת את רגלי התושבים.

מתן סיוע לבדואים בח'אן אל-אחמר

ח'אן אל-אחמר היא אחת הקהילות הבדואיות הממוקמות לאורך הכביש המהיר בין ירושלים ליריחו, ומצויות בסכנה של העברה בכפייה. סיוע במזון מתוכנית המזון העולמית ומאונר"א מסייע לתושבים לפנות משאבים לקניית ירקות. "אנחנו לא יכולים לגדל מספיק ירקות לצרכים שלנו, אז אנחנו קונים אותם מרוכל מקומי שמגיע לכפר פעם בשבוע," אומרת מהא בת ה־34, תושבת היישוב. מהא משתמשת בקמח החיטה המועשר שהיא מקבלת באמצעות תוכנית הסיוע במזון להכנת "ש'ראקי", פיתה דקה הנאפית על מחבת מתכת גדולה המכונה סאגי. "אנחנו משתמשים גם בגרגרי החומוס להכנת חומוס ובעדשים להכנת מרק," אמרה.

סכנת העברה בכפייה, בשל תוכנית "העברה" שמקדמות הרשויות הישראליות.⁸¹ הרשויות הצדיקו את התוכנית בנימוק שהתושבים אינם בעלי הקרקע וכי ההעברה תשפר את תנאי חייהם. התושבים, המתנגדים בתוקף לתוכנית, עומדים על זכותם לחזור לבתיהם ולאדמותיהם המקוריות בדרום ישראל. בינתיים ביקשו הגנה וסיוע במיקומם הנוכחי, לרבות תכנון נאות והיתרים לבתיהם ולמחיייתם.

בתחילת יוני 2015 קיבלה אחת הקהילות נפגעות, אבו נוואר, צווי הריסה והפסקת עבודה שהוצאו נגד עשרות ממבני המגורים והמחיה בה. בביקור בקהילה אמרו בעלי תפקידים ישראלים לתושבים לפנות את בתיהם עד לסוף עיד אל פיטר (חג סיום צום הרמדאן) ולעבור לאתר שנבחר להעברתם אליו, באל-גיבל, עוד לפני תחילת ההריסות.

גם בדואים ורועים בעשרות קהילות בדרום הר חברון מתמודדים עם סביבה כופה, היוצרת סכנות עקירה. ביולי הודיעו הרשויות הישראליות כי בקרוב מאוד יהרסו חלק מקהילת סוסיא, בנימוק של היעדר היתרי בנייה.⁸¹ בעקבות חששות שהביעו בעניין רבות מהמדינות החברות באו"ם ובעלי עניין אחרים, עד עתה טרם בוצעו ההריסות והעקירה בכפייה.

הרשויות הישראליות הצדיקו את תוכנית "ההעברה" של קהילות בדואיות בנימוק שהתושבים אינם בעלי הקרקע וכי ההעברה תשפר את תנאי חייהם.

קהילה שנייה, אום אל-חייר (26 משפחות) מתמודדת עם קשיים בלתי פוסקים בגישה למים. בנוסף על כך, הבנייה בתחומי הקהילה אסורה מאחר שלקהילה אין תוכנית מתאר, ומקורות המחיה המסורתיים, חקלאות ומרעה, הופכים יותר ויותר לא מעשיים. הנסיבות הללו פגעו קשות בגישה לכמויות מספיקות של מזון איכותי.

עזיז, מהנדס בן 29 מאום אל-חייר, אמר שלפני שנים אחדות החל למכור את כבשיו על מנת לשרוד. "לפני שלושים שנה אום אל-חייר הייתה אחת הקהילות הבדואיות העשירות ביותר באזור. היה לנו עדר של 1,600 כבשים, בעוד שעכשיו נותרו לנו רק כ־200 כבשים", אמר עזיז. סיוע במזון אפשר לעזיז להימנע משימוש באסטרטגיות הישרדות דרסטיות מסוג זה. "הודות לחלוקת המזון אני כבר לא צריך למכור את הכבשים שלי כדי להאכיל הילדים."

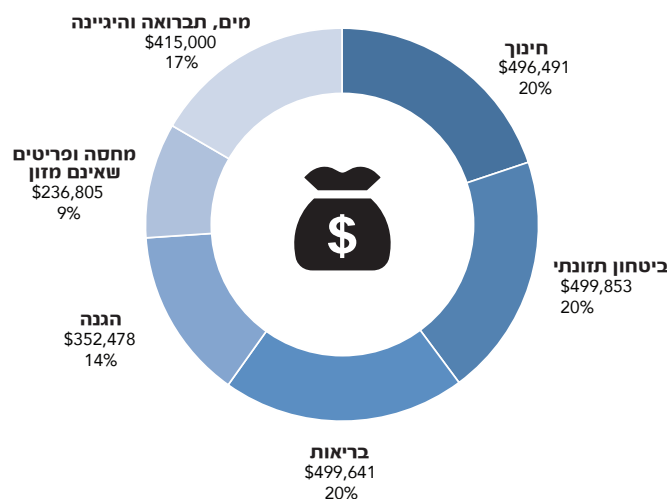
על תקוותיו לעתיד אומר עזיז, "אני מקווה שיסירו את צו הריסה המוטל על הבית שלי, ואני רוצה לתקן את הגג והקירות של הבית כדי שהוא יהיה ראוי יותר למגורים, במיוחד בחורפים הקרים. כדי לסייע לנו להתקיים הייתי רוצה להקים מיזמים קטנים, כמו גידול דבורים, ואולי גינות ירק גדולות יותר."

הקרן ההומניטרית המשותפת מספקת 5.2 מיליון דולר לתמיכה במענים הומניטריים קריטיים

עד עתה מומנו רק 42.9% מתוכנית המענה האסטרטגי לשטח הפלסטיני הכבוש לשנת 2015

ביוני השיקה הקרן ההומניטרית המשותפת את קריאתה הראשונה להצעות למימון מיזמים הומניטריים הכלולים בתוכנית המענה האסטרטגי לשנת 2015 אך טרם קיבלו מימון. בסך הכול הוגשו 36 הצעות, 26 מהן בהמלצת כוחות המשימה הרלבנטיים, ו־11 מהן, בשווי כולל של 2.5 מיליון דולר, אושרו בסופו של דבר על ידי ועדת הסקירה של הקרן. המיזמים שנבחרו, שיושמו על ידי ארבעה ארגונים מקומיים לא ממשלתיים ושבעה ארגונים בינלאומיים לא ממשלתיים (ארבעה מתוכם בשותפות עם ארגונים מקומיים לא ממשלתיים) מטפלים בצרכים קריטיים בתחומי חינוך, ביטחון תזונתי, בריאות ותזונה, הגנה, מחסה ומים, תברואה והיגיינה. שלושה מהמיזמים הללו ייושמו ברצועת עזה, ותשעה בגדה המערבית.

הקרן ההומניטרית המשותפת קריאה להצעות, 2.5 מיליון דולר, יוני 2015

הקרן ההומניטרית המשותפת, שהוקמה בתחילת השנה, באה במקום קרן החירום ההומניטרית שהופעלה ב־2007 על מנת לספק מימון מהיר כמענה למקרי חירום כתאומיים. בנוסף על המשך מילוי תפקידה המקורי של קרן החירום ההומניטרית באמצעות עתודה כספית של לפחות ארבעה מיליון דולר, תתמוך

”לפני שלושים שנה אום אל-חייר הייתה אחת הקהילות הבדואיות העשירות ביותר באזור. היה לנו עדר של 1,600 כבשים, בעוד שעכשיו נותרו לנו רק כ־200 כבשים.”

הקרן ההומניטרית המשותפת במיזמים בקדימות גבוהה, הכלולים בתוכנית המענה האסטרטגי אבל אינם ממומנים ישירות על ידי תורמים. כל הצעה פרטנית יכולה לקבל עד 250 אלף דולר. רק מיזמים העומדים בקריטריונים שפותחו על ידי קבוצת התיאום של כוחות המשימה וקיבלו את אישורה של ועדת הסקירה של הקרן זכאים להגיש הצעות. במתכונתה החדשה תאפשר הקרן ההומניטרית המשותפת למתאם ההומניטרי להתמקד באופן יעיל יותר בצרכים ההומניטריים ובפערי המימון הקריטיים ביותר.⁰²

עד עתה קיבלה תוכנית המענה האסטרטגי לשנת 2015 303 מיליון דולר, המהווים 42.9% מכלל הבקשות למימון (705 מיליון דולר). המימון למיזמים שזוהו כבעלי קדימות עליונה נמוך אף יותר, העומד על 29% בלבד. האפשרות להשיק קריאה נוספת להצעות לקרן ההומניטרית המשותפת, במטרה לכסות פערים אלה, תלויה בזמינות המימון, שנכון לעכשיו מנסים להשיגו בדחיפות.

בלגיה, שתרמה 2.8 מיליון דולר, היא המצטרפת החדשה ביותר לקבוצה בת תשעה גופים התורמים לקרן ההומניטרית המשותפת, ומהווים חלק מוועדת הסקירה של הקרן. מאז תחילת 2015 קיבלה הקרן ההומניטרית המשותפת תרומות מבלגיה, גרמניה, שוודיה, נורווגיה, אירלנד ושווייץ.

מיזמים שיממונו על ידי הקרן ההומניטרית המשותפת

מספר מיזמים	סה"כ	ארגונים מקומיים לא ממשלתיים	ארגונים בינלאומיים לא ממשלתיים	כוח משימה
2	496,491 דולר	249,000 דולר	247,491 דולר	חינוך
2	499,853 דולר	249,631 דולר	249,952 דולר	ביטחון תזונתי
2	499,641 דולר	249,641 דולר	250,000 דולר	בריאות
2	352,478 דולר	108,525 דולר	243,953 דולר	הגנה
1	236,805 דולר	0	236,805 דולר	מחסה וכריטים שאינם מזון
2	415,000 דולר	0	415,000 דולר	מים, תברואה והיגיינה
11	2,500,000 דולר	856,797 דולר	1,643,202 דולר	סה"כ

במתכונתה החדשה תומכת הקרן ההומניטרית המשותפת במיזמים בקדימות גבוהה, הכלולים בתוכנית המענה האסטרטגית לשנת 2015 אך אינם ממומנים ישירות על ידי תורמים, כשכל מיזם זכאי לעד 250 אלף דולר.

1. הפצועים כוללים בני אדם שנפגעו במהלך תקריות אלימות בין פלסטינים לישראלים, וקיבלו טיפול רפואי במרפאה/ בית חולים, או במקום מידי פרמדיק. כן כולל נתון זה בני אדם שטופלו בגין קשוי נשימה בשל שאיפת גז מדמיע, אבל אינו כולל נפגעי הלם.
2. ניתן לצפות בסרט ב: http://www.btselem.org/press_releases/20150712_killing_of_muhammad_ali_qusbah
3. כ־21 ביוני, בירושלים המזרחית, דקר צעיר פלסטיני בן 18 מסעיר (נפת חברון) שוטר משמר הגבול ישראלי ופצע אותו קשה. לאחר הדקירה ירה השוטר בתוקף ופצע אותו. כ־29 ביוני דקרה פלסטינית ופצעה שוטרת משמר הגבול ישראלית שאיישה את מחסום גילה, החולש על גישת פלסטינים מדרום הגדה המערבית לירושלים המזרחית; הפלסטינית נעצרה.
4. ראו שירות הביטחון הכללי, דוח חודשי (דוחות שונים), ניתן לקריאה ב: <http://www.shabak.gov.il/publications/pages/lobyterror.aspx>
5. ראו דוח הנציב העליון לזכויות האדם, A/HRC/28/80, March 2015, para. 15-18.
6. Report of the detailed findings of the Independent Commission of Inquiry established pursuant to Human Rights Council Resolution S-21/1, Summary, para. 71.
7. פרטיה של תקרית זו נלקחו מהדוח שפרסמה ועדת החקירה העצמאית של האו"ם, פסקאות 145-152.
8. Commission of Inquiry - הדוח המלא, פסקה 152.
9. Report of the detailed findings of the Independent Commission of Inquiry established pursuant to Human Rights Council Resolution S-21/1 (להלן - Commission of Inquiry).
10. Commission of Inquiry, Summary, para. 35-45.
11. ממשל ישראל "העימות עם רצועת עזה בשנת 2014: היבטים עובדתיים ומשפטיים", פסקה 276. את הדוח ניתן לקרוא ב: <http://mfa.gov.il/MFA/ForeignPolicy/IsraelGaza2014/Pages/2014-Gaza-Conflict-Factual-and-Legal-Aspects.aspx>
12. שם.
13. את המידע מסרה קבוצת העבודה להגנה על ילדים, בראשות יוניצ"ף.
14. החלטות הפצ"ר באשר לאירועים חריגים במבצע צוק איתן - עדכון מסי 4, 11 ביוני 2014, ניתן לקריאה ב: <http://www.law.idf.il/163-7350-he/Patzar.aspx?pos=54>
15. מספר התושבים ואתרי המגורים נאמדו במיזם פרופיל הפגיעות שבוצע ב־2013. למידע נוסף ראו <http://www.ochaopt.org/vpp.aspx>
16. למידע נוסף על תוכנית המענה האסטרטגי ראו <http://www.ochaopt.org/srp2015/>
17. מסד הנתונים של משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים בנושא הריסות.
18. ראו משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים, "קהילות בדואיות בסכנת העברה בכפייה", ספטמבר 2014.
19. לרקע נוסף ראו משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים, "סוסיא: קהילה בסכנה מיידית של העברה בכפייה", יוני 2015.
20. למידע נוסף על הקרן ההומניטרית המשותפת, לרבות מידע כיצד לתרום לה, פנו בבקשה למנהל הקרן, סעד עבד אל-חק (abdel-haq@un.org).

הנוסח המחייב הוא הדוח המלא בשפה האנגלית, הכולל גם טבלאות עם נתונים מפורטים על מדדי הגנה:
http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2014_07_30_english.pdf

לפרטים ולמידע נוספים, פנו למר יחזקאל ליון, lein@un.org או טלפון: 02 5829962